

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-10-04
Besvaras senast
2023-10-11 kl. 12.00

Till statsrådet Erik Slottner (KD)

2023/24:74 Förtroendevaldas villkor i kommuner och regioner

Majoriteten av förtroendevalda i kommuner och regioner är det på fritidsbasis. Det innebär att dessa personer har någon form av sysselsättning vid sidan av det politiska uppdraget, exempelvis anställning, studier eller annat. Gemensamt för uppdragen är att de indirekt ställer krav på förberedelser som att söka ledighet, läsa in sig på handlingar och ofta delta i någon form av förmöte. Det är krav som är naturliga utifrån det frivilliga valet att engagera sig i politiken.

Rätten till ledighet från anställning för att kunna tjänstgöra vid ett politiskt möte är absolut och framgår i kommunallagens 4 kap. 11 §. Även om rätten är absolut tar arbetstagare i många fall hänsyn till företagets situation och behov. Det är inte ovanligt att arbetstagare söker ledighet några månader i förväg.

I nämnda paragraf framgår under punkt fyra 4 att den som har ett politiskt förtroendeuppdrag har rätt till ”behövlig dygnsvila omedelbart före eller efter mötena” vilket handlar om att skapa rimliga förutsättningar mellan politiska förtroendeuppdrag och arbete. Kommuner och regioner utger ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

Utifrån EU:s direktiv har nu Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, valt att göra den tolkning avseende arbetstider som gäller från och med den 1 oktober 2023. Där ställs bland annat krav som avser dygnsvila och veckovila. Detta skapar en ny situation för landets förtroendevalda samt de olika arbetsgivarna hur arbetstid i förhållande till förtroendeuppdrag ska planeras. Som exempel kan nämnas en arbetstagare inom omsorgen som har politiska uppdrag under ett flertal dagar i veckan men där arbetsgivaren tolkar uppdragen som en fritidssysselsättning och planerar ut arbete under andra dagar. Följden blir där att arbetstagaren inte når sin lagstadgade veckovila om 36 timmar.

Med andra ord får vi en situation där en arbetstagare genom att ha politiska förtroendeuppdrag och uppbära ersättning för detta inte når sin veckovila då arbetsgivaren hanterar uppdragen som fritid. Frågan uppstår då om ersättning ska ges från kommun eller region – vad som är aktuellt – för den tid som personen behöver vara hemma för att nå veckovila. Hur detta skulle fördelas mellan eventuellt olika uppdrag är då oklart.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande fråga till statsrådet Erik Slottner:

Hur ser regeringen och statsrådet på förtroendevaldas möjlighet till vila – dygn- och veckovila – mellan politiska uppdrag och arbete, och ser regeringen och statsrådet ett behov av att uppdatera kommunallagen så att även veckovila framgår i regleringen?

.....

Mattias Eriksson Falk (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck